

related to the concept of the dream. It is traced from the mythology itself which has become the source of the formation of such mythologems. Nyx, the goddess of the night, was one of the first deity created by Chaos and appears as overall and immense power that hides the secrets of the Universe. It stands for reason that Dream and Death are brothers in ancient mythology. Both of them reign under cover of night, but the dream symbolizes just temporary oblivion here as opposed to the ruthless death that never releases the one who was destined to die. According to the Greek cosmogony, the night and the darkness are in the source of all things of the world, thus the night (as well as the water) is related to abundance, potential power, the idea of growth, expectations and the promise of the light and day. Hence the phraseological unit ‘the owl of Minerva only takes flight at dusk (at midnight, at night)’ is related to this period of the day and brings in additional connotation of wisdom, new ideas, inspirations, which are gifted by Nyx and strengthened by the power of mind of Minerva-Affine, forming the concept of the Dream (the same as related with such notions as darkness and night). The concept of the DREAM is represented by two lexical meanings, which have expressions in phraseological world-view, and is accompanied with symbols, images and culturegems, and thus creating the entire idea. The ancient Greeks believed that gods address them through the dreams and control their fate, and, as a consequence, the phraseological units, which personify the image of a dream, appear. By the example of quoted texts, which include the phraseological units under analysis, their national cultural features, which evolve in the culture that has adopted them, are traced. Collected and analyzed material gives grounds to state that phraseological units of antique origin have gained ethnonational features and have been adapted to current linguistic outlook of the Ukrainians.

Key words: linguistic world-view, linguo-cultural studies, concept, myth, mythology, phraseological unit.

УДК 821.111'27(6-11)

МОЙСЕЄНКО Олена

МОВНА ПАРАДИГМА WORLD ENGLISHES

Статтю присвячено розгляду процесів поширення англійської мови у світі в контексті глобалізації, та розгляду методології дослідження, що поєднує когнітивний та соціолінгвістичний підходи до вивчення певного варіанта мови. Дослідження східноафриканського варіанту англійської

мови засвідчило, що англomовна картина світу народів Східної Африки формується внаслідок взаємодії англomовного та етнічного світосприйняття: створюється простір, який має інтегрований характер, він поєднує в собі ментальні структури як глобальної лінгвокультури, так і етнолінгвокультури.

Ключові слова: World Englishes, ідентичність, глобалізація, лінгвістична гібридизація.

Процес взаємодії мов та культур є динамічним, особливо в умовах глобалізації. Інтеграційні процеси впливають не лише на мовну ситуацію в масштабі всієї планети і на кожну мову зокрема, а й на лінгвістику, в якій можна спостерігати ознаки становлення методології, зорієнтованої на комплексне вивчення англійської мови як глобального феномену, на осмислення багатоаспектної взаємодії мови та культури в контексті світових глобалізаційних процесів, що зумовлює **актуальність** обраної теми.

Метою статті є розгляд сучасної мовної парадигми *World Englishes* у контексті глобалізації, та розгляд методології дослідження певного варіанта мови, що поєднує когнітивний та соціолінгвістичний підходи.

Поширення англійської мови у світі та глобалізація культури взаємно підсилюють одне одного. Англійська мова об'єктивує загальні комунікативні практики, цінності та символи, що поширюються в локальних лінгвокультурах завдяки глобалізації засобів масової комунікації, міжнародних інститутів. Водночас, функціонуючи в різноманітних мультилінгвокультурних контекстах, англійська мова має здатність адаптуватися до локальних лінгвокультур, репрезентуючи багату соціолінгвістичну історію, мультилінгвокультурні ідентичності, множинні норми використання та засвоєння.

За останні роки в теорії мовних контактів актуальності набув гібридизаційний підхід до дослідження англійської мови в численних контактах на всій планеті. Лінгвістичну гібридизацію визначають як процес блендингу одного варіанта мови з іншим варіантом [11].

Поштовхом для актуалізації поняття гібридизації в теорії мовних контактів стало саме поширення англійської мови, її контактування з іншими мовами та культурами, утворення

регіональних варіантів. Нині для позначення регіональних варіантів англійської мови використовується термін *Englishes*. До 1980 р. основна увага була сконцентрована на стандартній англійській мові Великої Британії (*the «Standard English» of Britain*). Однак упродовж 1980 р. зріс інтерес до ідентифікації та опису глобальних варіантів англійської мови, що спричинило зміну в фокусі з «*English*» на «*Englishes*» [17]. З початку 80-х років у дослідженнях англійської мови все помітнішим ставало визнання її існування в множині – варіантів англійської мови, що відображено в термінах *Englishes*, *International Englishes*, *New Englishes*, *English Languages*, *World Englishes* [8].

Під терміном *World Englishes* розуміють різноманітні варіанти англійської мови в різних країнах світу. Сьогодні терміни *World Englishes* та *New Englishes* широко використовуються щодо локалізованих форм англійської мови по всьому світу, особливо стосовно Карибського регіону, Західної та Східної Африки, а також частини Азії.

Факт визнання всесвітньої ролі англійської мови зафіксований у словнику «*Oxford English Dictionary*». Інтернет-версія словника «*Oxford English Dictionary*» включає *British & World English* та *US English*. *World English* має таке значення:

▪ *World English noun*

16. [*mass noun*] the English language including all of its regional varieties, such as North American, Australian, New Zealand, and South African English. a basic form of English, consisting of features common to all regional varieties.

За останні декілька десятиліть у дослідженнях англійської мови засвідчено підхід, що бере до уваги широку глобальну ідентичність, яку розвинула мова. Англійська мова сьогодні є не просто засобом комунікації для спільнот, який долає національні кордони або привнесений спільно з можливостями нових комунікаційних технологій, вона є також результатом цих нових патернів соціальних організацій, які змінюються. Зміни в статусі мови, особливо зсув з того, що раніше було національною мовою (з лімітованою кількістю домінантних стандартів), до тієї мови, яка є сьогодні, безсумнівно, глобальною, призвело до необхідності реконцептуалізувати мову [9; 13].

Варіативність розуміють як реалізацію ступенів свободи мовної системи, яка перебуває в рівновазі, або її елементів, однак це не просто мінливість, а така мінливість або модифікація, яка не призводить до появи нової сутності [5]. Варіанти англійської мови є органічною частиною сучасної культури.

О. І. Чередниченко порушив важливе питання норми, зауважуючи, що безліч мовленнєвих контекстів опиняються в автономному незалежному становищі щодо штучної норми, тобто фактично за її межами. Неминучим і природним у цьому випадку є створення територіальних (регіональних) норм для тих варіантів мови, що функціонують. О. І. Чередниченко також пов'язує вироблення власної мовної норми у варіантах мови зі становленням національної ідентичності [6].

С. Куо також стверджує, що лінгвістична гібридизація, яка представлена, наприклад, у медійних текстах Тайваню, пов'язана з тим, що англійська мова є засобом конструювання ідентичності. Процес дискурсивних змін відображає нову тайванійську ідентичність, яка розвивається і яку можна охарактеризувати в таких термінах, як мультилінгвізм, мультикультуралізм та множинні ідентичності (*multiple identities*) [10].

У зв'язку з культурологічними змінами в дослідженнях мовної особистості набуває актуальності поняття «ідентичність». Ідентичність особистості в умовах глобалізації та розвитку мультикультуралізму є складною за своєю структурою, може складатися з декількох нашарувань: локального, регіонального, національного, транснаціонального та глобального, процес інтеракції яких зумовлює створення ідентичності, де належність до декількох складників сприймається як ціле. Ідентифікація себе як *global citizen* є природною для контексту як Сполучених Штатів Америки, так і Східної Африки: *I was an American citizen for about 10 years. I thought of myself as a global citizen* (New York Times 16/05/12). *I am writing as a global citizen concerned about the future of Uganda* (New Vision 01/04/11)

Особливого значення поняття ідентичності набуває для дослідження мультилінгвальної мовної особистості, оскільки за кожною мовою стоїть своя особлива картина світу – образ світу, який має образний характер репрезентації знання про світ, системи

цінностей культури й опосередкований тією мовою, якою говорить певна група. Зараз вивчення взаємодії картин світу у свідомості дво/багатомовця є актуальним, оскільки поліетнічність, яка породжує багатомовність, стає істотною ознакою сучасного суспільства, створюючи передумови для діалогу мов і культур

Лінгвістична гібридизація в теорії *World Englishes* розглядається як поєднання в англійській мові глобального та локального, тобто використання в ній елементів локальних мов, з якими англійська мова вступає в контакти в певних спільнотах. Нині досліджуються не тільки ті регіони, у яких англійська є офіційною мовою спілкування, але й ті, у яких вона використовується як засіб міжнародної ділової комунікації. Наприклад, у японському університеті відкрито відділення варіантів англійської мови (*Chukyo University's Department of World Englishes*), завдання якого включає вивчення особливостей варіантів англійської мови, у тому числі й англійської мови студентів університету [9].

Досліджуються варіанти англійської мови також у Європі, зокрема мовні контакти англійської мови в Ірландії [1].

Актуальним є дослідження українсько-англійських мовних контактів. О. І. Чердиченко зазначає: «Водночас є підстави говорити про формування ще одного мовного гібрида – українсько-англійського. Безпосередньою причиною його утворення є українсько-англійська двомовність багатьох освічених людей, які свідомо надають перевагу ресурсам першої глобальної мови при вираженні як нових, так і старих концептів ...» [7, с. 44]. Проблему українсько-англійських контактів вперше у вітчизняному мовознавстві поставив і дослідив професор Ю. О. Жлуктенко у своїй докторській дисертації та монографії «Українсько-англійські міжмовні відносини» [3].

Аналіз різних підходів до вивчення світових варіантів дозволяє виділити три основні групи підходів до дослідження світових варіантів англійської мови. Перший підхід – описовий, його фокусом є мовна варіативність, опис специфічних лінгвістичних рис варіантів англійської мови, лінгвістичної ситуації в англійськомовних країнах або ставлення до мов. У другій групі досліджень засвідчено критичний погляд на варіанти англійської

мови, ядром цього напрямку є *the ecology of language approach, the critical linguistic approach* [12].

Третю групу досліджень визначають як гібридизаційний напрямок (*the hybridizationist perspective*), у його основі лежить соціально-реалістичний підхід (*socially realistic study of world Englishes*), та підхід прикладної лінгвістики (*applied linguistics approach*). Згідно з цим розумінням світові варіанти англійської мови розглядають як культурні гібриди, продукти білінгвальних та бікультурних мовців. Такий напрямок пов'язаний передусім з ім'ям Б. Качру. Гібридизаційний підхід становить макросоціолінгвістичну перспективу на поширення англійської мови в різних культурних контекстах із фокусом на лінгвістичну креативність мовців [16].

Х.-Дж. Вульф та Ф. Ползенхаген підкреслюють, що за останні три декади лінгвістика бачила декілька значних еволюцій. Серед видатних розробок – поява двох нових дослідницьких парадигм, когнітивної лінгвістики та *World Englishes*, які зараз включені в порядок денний лінгвістичних досліджень у всьому світі. Рушійні сили, які призвели до появи цих парадигм, є різними. розвиток когнітивної лінгвістики є більшою мірою результатом теоретично зорієнтованого дискурсу та зміни парадигми всередині самої лінгвістики. Сили, які сприяли розвитку парадигми *World Englishes*, є критично відмінними в цьому аспекті. Цей підхід є, по суті, визнанням лінгвістами реакції та рефлексії на значні соціальні та соціолінгвістичні зміни, які були викликані, перш за все, динамікою глобалізації. На відміну від когнітивної лінгвістики, розглядана парадигма не має спільного теоретичного підґрунтя. Імовірно, спільним деномінатором парадигми *World Englishes* (WE paradigm) є спільний інтерес до лінгвістичних ефектів та значення соціальних процесів, а також гетерогенність теоретичних перспектив. Донедавна ці дві парадигми розвивалися практично в повній ізоляції одна від одної. Це можна пояснити тим, що теоретики руху *WE* не мали комплексних знань з когнітивної лінгвістики; у свою чергу, основні теоретики когнітивної лінгвістики мали чітку теоретичну орієнтацію та лімітовану схильність до проблем соціолінгвістики. Однак за останні декілька років з'явилися перші спроби поєднати ці дві парадигми:

когнітивні лінгвісти звертаються до теорії світових варіантів англійської мови як галузі застосування теоретичних здобутків когнітивної лінгвістики, водночас лінгвісти, які працюють над проблемами варіантів англійської, почали шукати теоретичну підтримку та натхнення в когнітивній лінгвістиці [16].

Х.-Дж. Вульф та Ф. Ползенхаген у своїй книзі «World Englishes: A Cognitive Sociolinguistic Approach» на прикладі розгляду культурної моделі спільноти, в основному в Західній Африці, роблять спробу поєднання когнітивного та соціолінгвістичного підходів до дослідження варіантів англійської мови. Автори підкреслюють близькість гібридаційного напрямку дослідження й поєднання когнітивно-лінгвістичного та соціолінгвістичного підходів до вивчення варіантів англійської мови. Близькість цих підходів полягає в тому, що в основі дослідження англійської мови лежить розуміння того, що варіанти англійської мови використовуються в повністю інших семіотичних та культурних системах. Дослідники підкреслюють, що вважають синтез цих парадигм необхідним і неминучим. Обсяг досліджень когнітивної лінгвістики в галузі варіантів англійської мови є ще не великим [16].

Однією з перших, хто звернувся до дослідження парадигми *World Englishes* з позицій когнітивного підходу, є А. Вежбицька, яка застосовує модель культурних скриптів до вивчення австралійської англійської мови. А. Вежбицька наголошує на взаємозв'язку входження англійської мови в іншу культуру та набуття англійською мовою в іншому лінгвокультурному контексті нових цінностей. Вона зазначає, що коли пише про «австралійську культуру», «австралійський характер» або «австралійський дух» (*Australian ethos*), її аналітичним інструментом є культурний сценарій (*cultural script*): «Концепт, на який я покладаюся, – це культурний сценарій (*cultural script*); та я вірю, що дослідження австралійського англійського мовлення за останні два століття дійсно пропонує особливі та значною мірою достатньо стабільні австралійські культурні сценарії. Австралійська англійська мова не є нейтральною, вільною від цінностей, чисто функціональною лінгва франка всіх австралійців. Навпаки, це мова з власними концептами, зі своїми власними припущеннями та цінностями, зі

своїми патернами думок, емоціями та способами інтеракції» [14; 15].

Дослідження східноафриканського варіанту англійської мови з позицій когнітивної лінгвістики засвідчило, що англомовна картина світу народів Східної Африки формується внаслідок взаємодії англомовного та етнічного світосприйняття: створюється простір, який має інтегрований характер, він поєднує в собі ментальні структури як глобальної лінгвокультури, так і етнолінгвокультури [4]. Дослідження ключових концептів культури народів Східної Африки засвідчило, що системи концептів становлять інтегровані змістові сутності, які формуються під впливом як глобальної лінгвокультури, так і локальної етнолінгвокультури. Результати дослідження свідчать, що вплив глобальної культури є значним і може призвести, наприклад, до реінтерпретації етнокультурних асоціацій, які викликають певні лексичні одиниці. Наприклад, популярним у західній лінгвокультурі є символ лева. Лев також є визнаним символом Африки, *the symbol of Africa's splendor, exotic mysteries and power: Since time immemorial, the majestic lion has been the symbol of Africa's splendor, exotic mysteries and power* (Standard 20/06/12). Проте ставлення до лева в різних народів Східної Африки різне. Плем'я маасаї живе в місцевості, де багато левів. Маасаї мають череди худоби, тому цілком очевидно, що вони є ворогами левів. У фольклорних текстах леви не розглядаються як царі звірів. Однак під впливом глобальної індустрії кінематографа (зокрема, мультиплікаційного фільму виробництва США «**Leo the Lion: King of the Jungle**») в сучасному англомовному дискурсі Східної Африки лев позначається як цар джунглів (*the king of the jungle*): ...*showing the danger facing the proverbial king of the jungle* (Standard 07/06/09); *The lion, so called the king of the jungle, is the largest carnivore in East Africa* (Africa Travel Newsletter 28/04/12). Означення *proverbial, so called* хоча й підкреслюють розуміння того, що цей символ є відомим та усталеним, проте водночас дистанціюють висловлення від лінгвокультурного контексту Східної Африки. Слід відзначити, що джунглі (*jungle*) не є типовими для місцевості країн Східної Африки, де більшість території покрито негустими степовими лісами та саваною, саме савани є природним середовищем африканських левів. Таким

чином, вислів *the king of the jungle* є запозиченим у лінгвокультурному контексті Східної Африки. Під впливом глобальної індустрії кінематографа в сучасному англомовному дискурсі Східної Африки лев також отримує власне ім'я *Simba*. Лексема *simba*, яка є запозиченою з мови кісуахілі, завдяки мультиплікаційному фільму виробництва «The Walt Disney Company» «The Lion King» стала відомою в усьому світі. Словник Online Collins English Dictionary включив лексичну одиницю *simba* до свого складу – *noun an E African word for lion Word Origin Swahili*. У наступному прикладі словосполучення *Simba the Lion* позначає власне ім'я, унаслідок використання назви лева мовою кісуахілі – *Simba* – та лексичної одиниці *Lion* створюється тавтологія: *This was not a trip to see the African pigmy hippo, the slender-necked giraffe, Simba the Lion ...* (New Vision 12/06/07). Отже, використання лексеми *simba* як власного ім'я лева в лінгвокультурному контексті Східної Африки наслідують традицію американського мультиплікаційного фільму [4, с. 305–306].

Проте, незважаючи на довгу історію взаємодії з британською лінгвокультурою і нині – з глобальною лінгвокультурою, основа світогляду зберігається етнічною. Під впливом локальних традицій лексичні одиниці англійської мови можуть змінювати значення і позиції в концептуальній системі певного концепту. Етнолінгвокультура впливає, перш за все, на актуалізацію лексичної одиниці *brideprice*, яка не є актуальною для концептуальної системи MARRIAGE в лінгвокультурних контекстах США та Великої Британії, а також на набуття нею особливого значення. Лексична одиниця, яка актуалізується, стає визначальною, такою, без якої ядрна одиниця концептуальної системи *marriage* в новому лінгвокультурному контексті втрачає основне значення – шлюб вважається незаконним, якщо не сплачено за дружину. Синонімами іменника *brideprice* у сучасному англомовному дискурсі Східної Африки виступають *dowry* та *bridewealth*. Слід відзначити, що хоча «Online Oxford English Dictionary» визначає *dowry* як *property or money brought by a bride to her husband on their marriage*, у лінгвокультурному контексті Східної Африки *dowry* набуває значення сплати за дружину майбутнім чоловіком. Дослідження частотності вживання

лексичної одиниці *dowry* на матеріалі східноафриканських газет свідчить, що *dowry* не втрачає своєї актуальності, що підтверджує важливість традиції сплати за дружину в сучасному суспільстві. У контексті Східної Африки лексичні одиниці англійської мови утворюють словосполучення, коректне розуміння значення яких потребує знання лінгвокультури народів Східної Африки. У контексті Східної Африки іменник *wife* поєднується з іменником *inheritance*. Розкриття значення цього словосполучення потребує знання того, що в етнокультурі народів Східної Африки після смерті чоловіка дружину може успадкувати один з його братів. Отже, англломовна картина світу формується внаслідок тісної взаємодії англломовного та етнічного світосприйняття, в основі якого лежать стійкі архетипи колективного підсвідомого [4, с. 248–250].

Перспективи досліджень, що поєднують когнітивний та соціолінгвістичний підходи до вивчення певного варіанта мови полягають у тому, що інтегрована методологія може бути застосована до дослідження варіантів не лише англійської мови в різних регіонах світу, а й інших мов, оскільки дозволяє простежити багатоаспектні концептуальні взаємовідносини мов та культур у контексті глобалізації світових процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Белова А. Д. Английский язык в Ирландии по данным корпуса ICE-Ireland / А. Д. Белова // Лінгвістика ХХІ століття: нові дослідження та перспективи. – К.: Логос, 2009. – С. 30 – 41.

2. Бородіна Д. С. Фоностилестичні особливості англійського мовлення датсько-англійських білінгвів (на прикладі студентського соціолекта): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: 10.02.04 «Германські мови» / Д. С. Бородіна; Донецьк. національний ун-т. – Донецьк, 2008. – 20 с.

3. Жлуктенко Ю. О. Українсько-англійські міжмовні відносини. Українська мова в США і Канаді: монографія / Ю. О. Жлуктенко. – К.: КДУ, 1964. – 168 с.

4. Моїсеєнко О. Ю. Англійська мова в комунікативному просторі Східної Африки: [монографія] / Олена Юрїївна Моїсеєнко. – Луганськ: Вид-во «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. – 512 с.

5. Социальная лингвистика и общественная практика (Аспекты социокультурного варьирования полиэтничного английского языка). – К.: Изд-во при киевском гос. ун-те изд. объединения «Вища школа», 1988. – 176 с.

6. Чередниченко А. И. Европейский литературный язык в развивающихся странах: закономерности и типы варьирования : автореф. дисс. на соискание уч. степени д-ра филол. Наук : 10.02.19 «Общее языкознание», 10.02.05 «Романские языки» / А. И. Чередниченко; КГУ им. Т. Шевченко. – Киев, 1983. – 33 с.

7. Чередниченко О. І. Про мову і переклад: [монографія] / О. І. Чередниченко. – К.: Либідь, 2007. – 246 с.

8. Bolton K. Where WE Stands: Approaches, Issues, and Debate in World Englishes / K. Bolton // World Englishes. – Hoboken: Wiley-Blackwell, 2005. – Vol. 24, No. 1. – P. 69 – 83.

9. English in Japan in the Era of Globalization. – Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2011. – 224 p.

10. Kuo S. Multilingualism, Multiculturalism, and Multiple Identities: Analyzing Linguistic Hybridization in Taiwanese Newspaper Headlines / S. Kuo // Journal of Asian Pacific Communication. – Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 2009. – Vol. 19:2. – P. 239 – 258.

11. Mohandas S. English: A Blessing in Disguise A Study of Chinua Achebe's Technique of Hybridization [Electronic resource] / S. Mohandas, J. Sundarsingh // Language in India: Central Institute of Indian Languages, 2010. – Vol. 10, No. 1. – P. 45 – 55. – Mode of access to paper: <http://www.languageinindia.com/>.

12. Mufwene S. S. The Ecology of Language Evolution (Cambridge Approaches to Language Contact) / S. S. Mufwene. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 276 p.

13. Morrison R. Nurturing Global Listeners: Increasing Familiarity and Appreciation for World / R. Morrison, M. White // World Englishes. – Hoboken: Wiley-Blackwell, 2005. – Vol. 24, No. 3. – P. 361 – 370.

14. Wierzbicka A. Cross-Cultural Communication and Miscommunication: The Role of Cultural Keywords / A. Wierzbicka // Intercultural Pragmatics. – Boston: Walter de Gruyter, 2010. – Issue 1. – P. 1 – 198.

15. Wierzbicka A. Australian Culture and Australian English: A Response to William Ramson / A. Wierzbicka // Australian Journal of Linguistics. – Abingdon: Routledge, 2001 – Vol. 21, No. 2. – P. 195 – 214.

16. Wolf H.-G. World Englishes: A Cognitive Sociolinguistic Approach. – Berlin: Mouton de Gruyter, 2009. – 278 p.

17. World Englishes (Critical Concepts in Linguistics) (v. 1, v. 2, v. 3). – Abingdon: Routledge, 2006. – 2744 p.

18. Wolf H.-G. World Englishes: A Cognitive Sociolinguistic Approach / H.-G. Wolf, F. Polzenhagen. – Berlin: Mouton de Gruyter, 2009. – 278 p.

МОЙСЕЕНКО Е.

ЯЗЫКОВАЯ ПАРАДИГМА WORLD ENGLISHES

Статья посвящена рассмотрению процессов распространения английского языка в мире в контексте глобализации и рассмотрению методологии исследования, которая объединяет когнитивный и социолингвистический подходы к изучению определенного варианта языка. Исследование восточноафриканского варианта английского языка свидетельствует, что англоязычная картина мира народов Восточной Африки формируется вследствие взаимодействия англоязычного и этнического мировосприятия: создается пространство, которое имеет интегрированный характер и объединяет в себе ментальные структуры как глобальной лингвокультуры, так и этнолингвокультуры.

Ключевые слова: World Englishes, идентичность, глобализация, лингвистическая гибридизация.

MOISEYENKO O.

LANGUAGE PARADIGM OF WORLD ENGLISHES

The paper focuses on the processes of spreading of English across the world in the context of globalization, and considers the new methodology which integrates the sociolinguistic and cognitive approaches to the study of the English language variants.

The process of interaction of languages and cultures is especially dynamic in the context of globalization. The spreading of English and the globalization of culture are closely connected. English represents the common values and symbols which are transmitted with the help of mass media across the world. At the same time, English is able to integrate into local cultures, and to

represent diverse sociolinguistic histories, and multilinguacultural identities. The term World Englishes (WE paradigm) is widely used today. WE paradigm means the many and varied variants of English spoken in different parts of the world, including such varieties as the English spoken in various African and Asian countries.

In the theory of language contact there are several research approaches to the study of the variants of English: descriptive approach, the ecology of language approach or the critical linguistic approach, and the hybridizationist approach. The hybridizationist approach is based on the socially realistic study of World Englishes, and on the applied linguistics approach. According to this approach the variants of English are considered to be the cultural hybrids, the products of bilingual and bicultural speakers. The paper considers a methodology which integrates cognitive linguistic approaches to the study of the variants of English.

The integrated methodology which combines the sociolinguistic and cognitive linguistic approaches has been applied to the study of East African English, and, in particular, to the study of the verbalization in English of the key cultural concepts of the peoples of East Africa. The results of the research show that the world picture of the peoples of East Africa has an integrated character, and integrates the mental structures of the local ethnic linguaculture as well as the global linguaculture.

Key words: World Englishes, identity, globalization, linguistic hybridization.

УДК 811

РУДІНА Марина

ЛЕКСИКОГРАФІЯ ЯК РЕСУРС ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА

У статті розглянуто проблему мотивації студентів до вивчення курсу лексикографії як важливого ресурсу професійної діяльності перекладача. Вагомими аргументами в процесі вивчення лексикографії визначено: європейський погляд на формування іншомовної комунікативної компетентності, розуміння смислів перекладу як виду професійної діяльності, суб'єктна позиція у вивченні іноземної мови для реалізації власних професійних дискурсів, лексикографічна культура особистості,